

Triglavski narodni park (TNP)

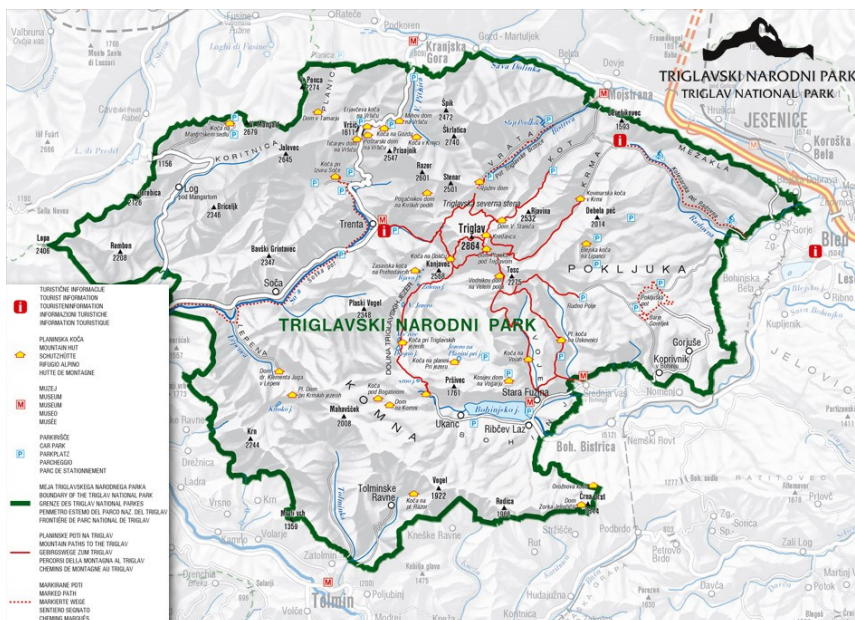
Splošno

Triglavski narodni park se rasprostirana severozahodu Slovenije ob meji z Italijo in blizu meje z Avstrijo, na jugovzhodnem delu alpskega sveta. Meri 880 kvadratnih kilometrov, kar je štiri odstotke površine Slovenije. Območje je zaščiten predvsem, da bi varovalo neokrnjeno naravo, rastlinstvo, živalstvo in naravne znamenitosti.

(Lega TNPja glede na Slovenijo)

Triglavski narodni park (TNP) je edini narodni park v Sloveniji. Ime je dobil po Triglavu, ki se v osrčju parka dviguje najvišje (2864 m) in je hkrati tudi najvišji slovenski vrh.

(Zemljevid TNPja)

Spada med najstarejše evropske parke; prvo varovanje sega v leto 1924, ko je bil ustanovljen Alpski varstveni park. Leta 1924 je meril le 1600 ha, rastezal pa se je v dolino Triglavskih jezer. Leta 1961 pa je le ta postal Triglavski narodni park in meril 2000 ha. Leta 1981 pa je prišlo do uzakonitve parka v današnjem merilu.

Osnovne naloge parka so: Varovanje narave in ohranjanje kulturne krajine, skrb za ustrezen razvoj v parku, omogočanje doživljanja parka, raziskovanje, vzgojno in izobraževalno delo in upravljanje.

Znamenitosti in kulturne znamenitosti

Kulturne znamenitosti parka so: Arheologija, etnologija in stavbarstvo.

ETNOLOGIJA

Med etnološko kulturno dediščino TNP se uvrščajo predvsem posamezne domačije (npr. številne v Lepeni, Trenti in Soči, pa v Logu pod Mangartom in posamične še v precej drugih naseljih). Obsežen del etnološke dediščine so planine oz. planšarska naselja.

ARHEOLOGIJA

V okviru raziskovanja sov visokogorju našli, evidentirali in delno raziskali številne lokacije z materialnimi dokazi o občasnem bivanju prvih prazgodovinskih lovcev, pastirjev in rudarjev.

STAVBARSTVO

Imamo več tipov stavbarstva v TNPju: kobarško-tolminski stavbni tip, bohinjski stavbni tip in gorenski stavbni tip. Pri vsakem tipu se hiše razlikujejo.

Znamenitosti TNPja pa so: Triglav, Triglavska sedmera jezera, Triglavska roža

TRIGLAV

Triglav (2864 mnm) je najvišji vrh Julijskih Alp in najvišji vrh Slovenije. Mnenja o nastanku in pomenu imena gore so deljena. Eni menijo, da se ime tri-glav nanaša na obliko gore, kot se jo vidi iz Bohinja. Drugi trdijo, da je gora poimenovana po staroslovanskem poganskem božanstvu Triglavu. Triglav velja kot simbol slovenstva, nahaja se tudi na slovenskem grbu.

(Triglav)

DOLINA SEDMERIH JEZER

Dolina Triglavskih jezer je alpska dolina med Bohinjem in Trento z jezери, ki so nastala v kotanjah z vododržnimi usedlinami ob mogočnem narivu Slatenske plošče. Dolga je okoli 8 km. Dolina je močno zakrasela; tu srečujemo praktično vse oblike kraškega preperevanja v Alpah. Prisotne so tudi rdečkaste jurske kamnine, v katerih lahko najdemo fosile.

(Dvojno jezero)

TRIGLAVSKA ROŽA

Je roža, ki raste v TNPju in je zaščiten. Je tudi v legendi zlatega kozoroga, ki umre in na tistem mestu iz njegove krvi zraste triglavska roža.

(Triglavská roža)

Raslinstvo

V Triglavskem narodnem parku je nekaj rastlin, ki jih ne najdemo nikjer drugje. Raslinstvo Na območju TNP se je razvila zelo široka paleta alpskega raslinstva. Najbolj obiskovalce očarajo alpske cvetice. Zaradi specifičnih talnih in podnebnih razmer v TNP uspeva 19 endemitov, med katerimi obiskovalci najpogosteje srečajo in prepoznajo zoisovo zvončico, ozkolistno preobjedo in julijski mak. Sicer pa je med najbolj znanimi rožami planika, ki je bila tudi prva zavarovana rastlina na slovenskem, leta 1896 so jo zavarovali na Goriškem. V znaku TNP je upodobljena triglavská roža.

(Zoisova zvončnica)

Živalstvo

Triglavski narodni park omogoča preživetje skoraj vsem za gorsko okolje značilnim živalim. V Triglavskem narodnem parku zanesljivo gnezdi 84 vrst ptičev, med katerimi je precej vrst zimskih

gostov oz. preletnikov. Najbolj prepoznavna živalska vrsta je gams. V Triglavskem narodnem parku jih živi okoli 3000. Tudi alpski zvizec domuje v Triglavskem narodnem parku. Pogosta in povsod enakomerno zastopana je srnjad, podobno velja za jelenjad. Neredki so: planinski zajec, kuna belica, lisica, jazbec in gozdni jereb. Zanesljivo najredkejša in najbolj ogrožena pa je vidra.

(Gams)

Pravila ravnanja v Triglavskem narodnem parku

- Pri obisku v Triglavskem narodnem parku spoštujemo navade in način življenja domačinov.
- Bodimo tihi, da ne bomo vznemirjali živali.
- V narodnem parku ničesar ne puščajmo in ne odnašajmo ničesar razen lepih spominov:
- gorsko cvetje je najlepše na svojih rastiščih, zato naj tam tudi ostane,
- Odpadke odnesimo s seboj.
- Pse vodimo na vrvici.
- Parkovne poti so namenjene pohodnikom, vožnja s kolesi po njih ni dovoljena.
- Na poti sledimo oznakam na stebričkih in markiranim potem.
- Vozila puščajmo na za to označenih mestih.

VIRI

-<http://www.tnp.si/>

- <http://www.tnp.si/spoznavati/C82/>
- <http://www.tnp.si/spoznavati/C14/>
- <http://www.tnp.si/spoznavati/C12/>
- <http://www.tnp.si/spoznavati/C11/>
- http://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Triglav_sunrise.JPG
- <http://sl.wikipedia.org/wiki/Triglav>
- http://sl.wikipedia.org/wiki/Dolina_Triglavskih_jezer
- http://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Dvojno_jezero.jpg
- http://www.google.si/imgres?imgurl=http://byfiles.storage.live.com/y1pWTT_4MfcY-HJleakHslKDr1ZCArgnR3d7Qmzzgi74L01yEcjxvkvAEvNn6Fyy6Jw&imgrefurl=http://bojanambrozic.wordpress.com/page/12/&usq=__SjS8QWYXE9EiQloH6JwPGLTf4nA=&h=400&w=533&sz=65&hl=sl&start=0&zoom=1&tbnid=XulaZloDjZVCEM:&tbnh=126&tbnw=180&ei=6rKtTY28N8zCtAa23rzXDA&prev=/search%3Fq%3DTriglavska%2Bro%25C5%25BEa%2Bwiki%26hl%3Dsl%26sa%3DX%26biw%3D1920%26bih%3D965%26tbnid%3Disch%26prmd%3Divns&itbs=1&iact=hc&vpx=129&vpy=70&dur=638&hovh=194&hovw=259&tx=201&ty=78&oei=6rKtTY28N8zCtAa23rzXDA&page=1&ndsp=68&ved=1t:429,r:0,s:0
- http://www.pdd.si/upload/spot/dodatno_gradivo.pdf
- http://www.google.si/imgres?imgurl=http://www.dh-rangers.com/gallery/data/506/gams_klein.jpg&imgrefurl=http://www.dh-rangers.com/gallery/showfull.php%3Fphoto%3D3580&usq=__jAqooOncBl2nAFS58jsCa1CceJA=&h=889&w=1200&sz=166&hl=sl&start=0&zoom=1&tbnid=zn-eO1WY43bnqM:&tbnh=134&tbnw=171&ei=u7atTd-0JljWtAaOx5zXDA&prev=/search%3Fq%3Dgams%26hl%3Dsl%26sa%3DX%26biw%3D1920%26bih%3D965%26tbnid%3Disch%26prmd%3Divns&itbs=1&iact=hc&vpx=310&vpy=371&dur=913&hovh=193&hovw=261&tx=185&ty=72&oei=u7atTd-0JljWtAaOx5zXDA&page=1&ndsp=63&ved=1t:429,r:21,s:0
- <http://www.tnp.si/spoznavati/C6/>

-Učbenik za Geografijo za 9. razred, geografija 9, Jože R., Danica V., Mladinska knjiga